

Република Србија
ВЛАДА
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА САРАДЊУ СА
ЦИВИЛНИМ ДРУШТВОМ

ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О РАДУ
Канцеларије за сарадњу са цивилним друштвом за 2016. годину

Садржај

УВОД	4
1. ПРОЈЕКТИ КАНЦЕЛАРИЈЕ	4
1.1 Пројекат „Подстицајно окружење за развој цивилног друштва“	4
1.2 Пројекат "Унапређивање механизма за финансирање цивилног сектора из јавних средстава Републике Србије"	5
2. ПЛАНИРАЊЕ И СТВАРАЊЕ ПОДСТИЦАЈНОГ ОКРУЖЕЊА ЗА РАЗВОЈ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА.....	6
2.1 Институционални оквир за сарадњу јавне управе и ОЦД	6
2.2 Стратегија за стварање подстицајног окружења за развој цивилног друштва за период 2016-2020. године.....	7
2.3 Учешће Канцеларије у радним групама и радним телима.....	9
2.4 Рад са државним органима.....	11
2.4.1 Консултативни процеси.....	11
2.4.2 Јавни позиви за организације цивилног друштва	15
2.4.3 Информисање цивилног друштва о прописима.....	16
2.5 Транспарентно финансирање организација цивилног друштва	17
2.5.1 Годишњи збирни извештај.....	17
2.5.2 Водич кроз потенцијалне домаће и иностране изворе финансирања	18
2.5.3 Годишњи календар конкурса	18
2.6 Обуке за организације цивилног друштва и представнике јавне управе.....	19
2.7 Скупови.....	20
3. ЕВРОПСКЕ ИНТЕГРАЦИЈЕ И МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА	22
3.1 Европске интеграције	22
3.1.1 Извештај о напретку Србије.....	23
3.1.2 Спровођење Споразума о стабилизацији и придруживању.....	24
3.1.3 Преговори о приступању Европској унији	24

3.2	ЕУ програм „Европа за грађане и грађанке“	25
3.3	Планирање и програмирање међународне развојне помоћи	27
3.4	Суфинансирање пројеката организација цивилног друштва	28
3.5	Регионална и међународна сарадња	29
3.5.1	Учешће на регионалним пројектима	30
3.6	Учешће Републике Србије у раду Заједничког консултативног одбора (ЈСС)	31
4.	МЕДИЈСКЕ И ПРОМОТИВНЕ АКТИВНОСТИ	31
4.1	Медијска видљивост Канцеларије	32
4.2	Интернет презентација	32
4.3	Канцеларија и друштвене мреже	33

УВОД

Годишњи извештај о раду за 2016. годину односи се на период од јануара до децембра 2016. године и представља преглед реализације главних активности из делокруга рада Канцеларије за сарадњу са цивилним друштвом (у даљем тексту: Канцеларија).

Канцеларија је основана 2011. године у циљу системског укључивања организација цивилног друштва у стални дијалог са владиним институцијама. Тај дијалог треба да се заснива на транспарентној и структурисаној комуникацији и редовној размени искустава, информација и мишљења. Оснивање Канцеларије је у функцији остваривања неколико циљева:

- успостављање сталног дијалога између државе и организација цивилног друштва по питањима од општег и заједничког интереса;
- јачање међусекторске сарадње у областима у којима су организације цивилног друштва важни актери у формулисању и реализацији јавних политика
- јачање капацитета организација цивилног друштва као кључног чиниоца у креирању плуралног и демократског друштва.

1. ПРОЈЕКТИ КАНЦЕЛАРИЈЕ

1.1 Пројекат „Подстицајно окружење за развој цивилног друштва“

На основу Споразума о помоћи за побољшање Владиних активности, који су 23. септембра 2010. године потписале Америчка агенција за међународни развој (USAID), као представник Сједињених Америчких Држава, и Влада Републике Србије, обезбеђена су средства за пружање подршке Србији у јачању демократске власти. Део средстава (214.834,00 долара) USAID је усмерио на рад Канцеларије за сарадњу са цивилним друштвом Владе Републике Србије кроз Споразум о спровођењу пројекта „Подстицајно окружење за развој цивилног друштва“ (у даљем тексту: Пројекат), потписан 14. фебруара 2014. године. Планирано трајање пројекта је 18 месеци али је због спектра активности и разрешења директорке органа у марту 2015. године пројекат продужен за додатних шест месеци без додатног финансирања. Пројекат се завршио 13. марта 2016. године.

Пројекат представља скуп активности које за циљ имају јачање дијалога и сарадње између јавних институција и цивилног друштва, као и подизање капацитета свих актера у том дијалогу. Као такав, Пројекат представља значајан допринос развоју и регулисању партиципативне демократије у Републици Србији.

Финална активност у оквиру Пројекта била је дводневна конференција „Дани разговора – На заједничкој сцени о развоју и одрживости цивилног друштва”, одржана од 9. до 10. марта 2016. године у Установи културе „Вук Караџић”, са 8 панела, 34 говорника и 134 учесника. Конференција је представљала почетни корак у успостављању јавног дијалога између различитих сектора у Републици Србији и региону. Од посебног значаја за конференцију било је присуство локалних организација цивилног друштва које су имале прилику да активно учествују и дају свој допринос дијалогу о будућности сектора. Поред њих, конференцији су присуствовали и представници јавне управе и донаторске заједнице.

Циљ конференције био је да се, као корак даље од формулисања правног оквира, кроз отворену и равноправну дискусију „на заједничкој сцени”, издвоје питања од суштинског значаја за даљи развој цивилног друштва у Републици Србији. Кључни резултат конференције представља својеврсни преглед ових важних питања, која ће бити коришћена за креирање будућих активности Канцеларије, а представља и основу за интензивнији и фокусиран рад на јачању сарадње свих релевантних актера.

У септембру 2016. године, израђена је публикација под називом „Ка даљем развоју и одрживости цивилног друштва у Србији“ која представља Извештај о пројекту „Подстицајно окружење за развој цивилног друштва”, и пружа преглед најзначајнијих резултата и дугорочних ефеката пројекта. Велики део публикације посвећен је одржаној првој годишњој конференцији „Дани разговора”, и даје преглед тока дискусије, закључака и препорука конференције, приказујући актуелно стање у сектору цивилног друштва, основне проблеме и могућности будућег развоја.

5

1.2 Пројекат "Унапређивање механизма за финансирање цивилног сектора из јавних средстава Републике Србије"

Канцеларија је од септембра 2016. године корисник техничке помоћи Европске уније у оквиру пројекта „Унапређивање механизма за финансирање цивилног сектора из јавних средстава Републике Србије“, у укупном износу од 200.000 ЕУР.

Кроз подршку Канцеларији, као институционалном механизму сарадње Владе Републике Србије и цивилног друштва, пројекат има за циљ да допринесе развоју стратешког приступа приликом одобравања буџетских средстава и нефинансијске подршке за пројекте од јавног интереса а која реализују организације цивилног друштва, обезбеђујући спровођење процеса на транспарентан и недискриминаторан начин за све учеснике конкурса. Основни циљ пројекта је створити подстицајно окружење за развој цивилног друштва кроз унапређење правног и финансијског оквира.

Специфични циљ пројекта је јачање механизма којима се одобравају буџетска средства и нефинансијска подршка за реализацију пројеката од јавног интереса а која реализују организације цивилног друштва, што ће омогућити боље стратешко планирање, као и праћење спровођења и оцену успешности финансијски подржаних пројеката.

Главне активности ће бити оријентисане ка унапређењу постојећих и развијању нових прописа и смерница за давање финансијске подршке организацијама цивилног друштва, као и праћење реализације одобрених програма и пројеката и процене њихових ефеката, заснованих на најбољим праксама из Европске уније. Пројекат затим обухвата и подршку изради Годишњег збирног извештаја о утрошку средстава која су као подршка програмским и пројектним активностима обезбеђена и исплаћена удружењима и другим организацијама цивилног друштва из средстава буџета Републике Србије у 2015. и 2016. години и унапређењу методологије прикупљања и обраде података за извештавање о одобреној подршци организацијама цивилног друштва. Поред тога, предвиђене су и обуке за органе јавне управе на националном и локалном нивоу који одобравају финансијску подршку за пројекте од јавног интереса које реализују организације цивилног друштва.

Пројекат је започео 19. септембра 2016. године, и трајаће 18 месеци, а спроводи га ААМ Management Information Consulting Ltd. која је члан конзорцијума који предводи Altair Asesores SL.

Током 2016. године урађене су Препоруке за унапређење начина извештавања, Препоруке за унапређење законодавног и институционалног оквира јавног финансирања као и први нацрт текста Методологија планирања праћења реализације и оцене успешности реализованих програма и пројеката организација цивилног друштва и праћења утрошка додељених финансијских средстава.

2. ПЛАНИРАЊЕ И СТВАРАЊЕ ПОДСТИЦАЈНОГ ОКРУЖЕЊА ЗА РАЗВОЈ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА

Унапређење регулаторног оквира значајног за деловање и развој цивилног друштва представља део општег унапређења правног оквира на нивоу укупне реформе законодавног система. У том смислу, највећи део активности Канцеларије посвећен је предлозима за измене и допуне прописа у циљу креирања подстицајног окружења за развој цивилног друштва.

2.1 Институционални оквир за сарадњу јавне управе и ОЦД

На седници Владе Републике Србије, одржаној 12. фебруара 2016. године, донето је Решење којим се Жарко Степановић поставља за вршиоца дужности директора Канцеларије за сарадњу са цивилним друштвом, након скоро годину дана од како је претходна директорка разрешена дужности на лични захтев. Постављење директора омогућило је континуитет рада и несметано спровођење активности Канцеларије.

Уз консултације са Канцеларијом и Министарством државне управе и локалне самоуправе, Стална конференција градова и општина је припремила моделе Правилника о организацији и систематизацији радних места у градској и општинској управи, стручним службама и посебним организацијама као део својих активности подршке градовима и општинама у примени Закона о запосленима у аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе. Правилником је, између осталих, предложено и радно место за Послове сарадње са организацијама цивилног друштва, чији је опис дат у складу са сугестијама Канцеларије у оквиру обавезе која произилази из Акционог плана за спровођење иницијативе Партнерство за отворену управу 2016-2017. године.

Стална конференција градова и општина (СКГО) је припремила моделе Правилника о организацији и систематизацији радних места у градској и општинској управи, стручним службама и посебним организацијама као део својих активности подршке градовима и општинама у примени Закона о запосленима у аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе. Припремљена су два модела Правилника, један за потребе градова и други за потребе општина. Приликом припреме Модела правилника, СКГО је обавила консултације са Министарством државне управе и локалне самоуправе - Сектор за локалну самоуправу и Канцеларијом за сарадњу са цивилним друштвом Владе Републике Србије.

Правилником је, између осталих, предложено и радно место „Послови сарадње са организацијама цивилног друштва“ (радno место број 95), чији је опис дат у складу са сугестијама и предлозима Канцеларије за сарадњу са цивилним друштвом.

Предложени документи су само модели чија је сврха да буду од помоћи градовима и општинама у изради њихових интерних аката, у складу са њиховим конкретним потребама и важећим правним оквиром и пословима који се обављају у локалној самоуправи.

2.2 Стратегија за стварање подстицајног окружења за развој цивилног друштва за период 2016-2020. године

Током 2016. године настављене су активности на изради Стратегије за стварање подстицајног окружења за развој цивилног друштва за период 2016-2020. године (у даљем тексту: Стратегија) и пратећем Акционом плану.

Канцеларија је припремила и упутила 10. октобра 2016. године, Министарству државне управе и локалне самоуправе као званичном предлагачу прописа Влади Републике Србије, Предлог стратегије за стварање подстицајног окружења за развој цивилног друштва у Републици Србији за период од 2016-2020. године и пратећи Акциони план.

Потреба за израдом и усвајањем ове стратегије проистекла је из тежње да се дефинишу потребе цивилног друштва и даљи правци развоја. Стратегија представља кључни документ који омогућава успостављање стратешке и системске сарадње између јавне управе и цивилног друштва у Републици Србији. У том контексту, израда Стратегије спроведена је кроз широк партиципативни процес, који је усклађен с највишим европским нормама пуног учешћа грађана, удружених у организације цивилног друштва, у креирању документа јавне политике, дајући пример добре праксе у процесу израде документа јавних политика.

Подсећамо, процес израде Стратегије представљао је широк, инклузиван и транспарентан процес. Влада Републике Србије је посредством Канцеларије, као своје стручне службе, по први пут у процесу израде једног стратешког документа, у свим фазама процеса, укључила организације цивилног друштва као организоване форме грађанске партиципације, што је осигурало да се „власништво“ над овим документом подједнако легитимно може приписати Влади, као извршној власти која документ усваја Закључком, али и организацијама цивилног друштва као „трећем сектору“, који је у пуном капацитету, равноправно и у свим фазама, дао свој пуни допринос креирању првог документа ове врсте у Републици Србији.

У консултативни процес израде Стратегије биле су укључене организације цивилног друштва, али и локалне самоуправе, представници медија и донатора, кроз следеће кораке:

- дефинисање приоритетних области и тема будућег стратешког документа кроз методу Отвореног простора (engl. Open Space Methodology) у оквиру конференције одржане у фебруару 2014. године;
- организацију 10 консултативних састанака у градовима и општинама Републике Србије на којима је учешће узело преко 400 представника организација цивилног друштва, локалних самоуправа, медија, представника синдиката и послодаваца и других заинтересованих страна,
- Онлајн консултације Првог радног нацрта;
- Онлајн консултације Другог радног нацрта са прилозима;
- Организовање финалне јавне расправе;
- Усаглашавање текста Стратегије са органима носиоцима и партнерима у спровођењу активности.

Предлог стратегије сачинили су експертска група и Пројектна група која је образована од стране Канцеларије, а коју су чинили представници ресорних министарстава и организација цивилног друштва.

Након што су се стекли услови, после расписивања ванредних парламентарних избора 24. априла 2016. године, Канцеларија је припремљен Предлог Стратегије и пратећи Акциони план за период 2016-2020. године са прибављеним мишљењима релевантних органа државне управе препознатих за спровођење активности ове стратегије, упутила на даље поступање званичном предлагачу, Министарству државне управе и локалне самоуправе, који је документ упутио Влади. На седници Одбора за правни систем и државне органе, одржаној 29. децембра 2016. године, одложено је усвајање Предлога Закључка о усвајању Стратегије за стварање подстицајног окружења за развој цивилног друштва за период 2016-2020. године ради прибављања мишљења Министарства правде.

2.3 Учешће Канцеларије у радним групама и радним телима

Канцеларија учествује у раду **шире Радне групе за израду нацрта Националне стратегије за превенцију и борбу против тероризма** и пратећег Акционог плана, коју припрема Министарство унутрашњих послова. У вези са поменутиим прописом, представници Канцеларије учествовали су на радионици са експертима ТАИЕХ у оквиру процеса припреме текста Националне стратегије за превенцију и борбу против тероризма и пратећег Акционог плана, која је одржана од 29. до 31. марта 2016. године. Такође, Канцеларија је, у сарадњи са Министарством унутрашњих послова, упутила током маја и јуна 2016. године позив организацијама цивилног друштва, које се баве питањима у вези са одбраном и безбедношћу, да доставе своје коментаре и сугестије на предложени текст ових докумената.

Представник Канцеларије је члан **Заједничке радне групе за израду текста Закона о високом савету судства и Закона о државном већу тужилаца** (од јула 2013. године). Измене наведених закона имају за циљ унапређење транспарентности и квалитета изборног процеса, као и обезбеђивање судске заштите поводом одлука ових тела.

Канцеларија има свог члана и заменика члана у **Комисији за спровођење Националне стратегије реформе правосуђа**, у чијем раду је учествовала током 2016. године.

Поред тога, учествујемо и у раду Радне групе **Унапређење законодавног процеса у Републици Србији**.

Канцеларија има свог представника у **Управном одбору пројекта „Европска подршка за инклузију Рома“** који спроводи Мисија ОЕБС-а у Србији, у координацији са Канцеларијом за људска и мањинска права, уз финансијску подршку Европске уније кроз програм ИПА 2012. Главни циљ пројекта је да подржи примену Националне стратегије за унапређење положаја Рома у Републици Србији. Управни одбор сачињавају представници министарстава, институција и организација које су директно одговорне за поједине области примене Стратегије, како би имале водећу улогу у праћењу и евалуацији напретка пројекта.

Канцеларија је чланица **Националног савета за климатске промене** који се бави праћењем стања, развоја и спровођења националне политике у области климатских промена, секторских и других планских докумената, као и праћењем и остваривањем међународних обавеза Републике Србије у области климатских промена. Овим саветом руководи Министарство пољопривреде и заштите животне средине.

Представници Канцеларије учествују у раду **Међуминистарске Пројектне групе за реформу јавне управе као и Оперативне Посебне радне групе за реформу јавне управе** којима руководи Министарство државне управе и локалне самоуправе.

Именовани члан и заменик члана Канцеларије учествују у раду **Радне групе за израду Нацрта закона о социјалном предузетништву**, којом руководи Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања.

10

На позив Министарства унутрашњих послова, Канцеларија је делегирала члана **Радне групе за праћење и оцењивање спровођења акционог плана за примену Стратегије полиције у заједници за 2015. и 2016. годину.**

Канцеларија има свог члана у **Радној групи за праћење и спровођење Националне стратегије за младе за период од 2015. до 2025. године**, на време до 2018. године, коју је образовала Влада Републике Србије, а којом председава представник Министарства омладине и спорта. Задатак ове радне групе је предлагање мера ради усклађивања активности на спровођењу Националне стратегије за младе за период од 2015. до 2025. године, праћење реализације и учешће у евалуацији и припреми годишњих извештаја за Владу о реализацији овог стратешког документа.

Канцеларија је активно учествовала у **Радној групи за израду Националног акционог плана за примену Резолуције 1325 Савета безбедности Уједињених нација – Жене, мир и безбедност у Републици Србији 2017-2020.** и реализовала консултативни процес са организацијама цивилног друштва о овом Акционом плану, у сарадњи са Министарством обране, Министарством омладине и спорта, Сталном конференцијом градова и општина и Мисијом ОЕБС у Србији. Ова резолуција односи се на учешће жена у доношењу одлука и мировним процесима, специфична права, потребе и заштиту жена у сектору безбедности. Канцеларија је имала свог члана и

заменика члана у **Политичком савету** и **Мултисекторском координационом телу**.

Канцеларија је чланица **Пројектне групе за израду другог Акционог плана и реализацију учешћа Републике Србије у иницијативи Партнерство за отворену управу**, чијим радом руководи Министарство државне управе и локалне самоуправе. Задатак Пројектне групе је да припреми Акциони план у коме ће бити истакнут значај отворене управе за земљу чланицу, приказ стања и претходних достигнућа у области отворене управе, као и идентификоване активности и план њиховог спровођења и праћења на које се управа обавезује у циљу унапређења јавног интегритета и ефикасног управљања јавним ресурсима, који представљају главне изазове које је Република Србија изабрала у двогодишњем периоду на који се Акциони план односи.

Канцеларија је члан **Међуресорне радне групе за спровођење Агенде Уједињених нација о одрживом развоју за период 2015-2030. године**.

У области сарадње са пословним сектором Канцеларија је чланица **Српског филантропског форума**. Поред Канцеларије, чланови Форума су пословна предузећа и компаније, фондације и организације цивилног друштва. Канцеларија је иницирала пријем у чланство **Савета за друштвено одговорно пословање** у оквиру Привредне коморе Србије који има за циљ разматрање актуелних питања друштвено одговорног пословања и унапређења амбијента за донаторство у Републици.

11

2.4 Рад са државним органима

2.4.1 Консултативни процеси

2.4.1.1 Национални акциони план за примену Резолуције 1325 – Жене, мир, безбедност (2017-2020.)

Канцеларија је, као члан Радне групе за израду Националног акционог плана за примену Резолуције 1325 Савета безбедности Уједињених нација – Жене, мир и безбедност у Републици Србији 2017-2020. (у даљем тексту: НАП 1325) пружила подршку Министарству одбране у спровођењу консултативног процеса са организацијама цивилног друштва у процесу израде НАП 1325.

На почетку израде НАП 1325, почев од 18. до 26. фебруара 2016. године, као и приликом израде Нацрта националног акционог плана, од 26. априла до 10. јуна 2016. године, уз подршку Канцеларије за сарадњу са цивилним друштвом организоване су електронске консултације Радне групе са ОЦД о форми и садржају тог плана, који је био доступан јавности на сајту Канцеларије за сарадњу са цивилним друштвом и на сајту Министарства одбране.

Поред тога, у организацији Министарства одбране, Министарства омладине и спорта, Канцеларије за сарадњу са цивилним друштвом, Сталне конференције градова и општина Србије и Мисије ОЕБС–а у Србији реализоване су јавне консултације у мају и јуну 2016. године о Нацрту Националног акционог плана у шест градова у Републици Србији. Јавне консултације су обухватиле све актере спровођења плана на локалном нивоу, укључујући и представнике органа локалне самоуправе, органа система безбедности, академске заједнице, ОЦД и медије.

Јавне консултације о Нацрту Националног акционог плана су реализоване у следећим градовима у Републици Србији:

- 17. маја 2016. године у Нишу (21 учесника/учесница, од којих 8 представника/представница ОЦД);
- 18. маја 2016. године у Врању (22 учесника/учесница, од којих 5 представника/представница ОЦД);
- 24. маја 2016. године у Новом Пазару (27 учесника/учесница, од којих 12 представника/представница ОЦД);
- 25. маја 2016. године у Крушевцу (45 учесника/учесница, од којих 8 представника/представница ОЦД);
- 30. маја 2016. године у Новом Саду (76 учесника/учесница, од којих 14 представника/представница ОЦД); и
- 10. јуна 2016. године у Београду (176 учесника/учесница, од којих 65 представника/представница ОЦД).

12

Процес јавних консултација несумњиво је допринео унапређењу квалитета тог документа и транспарентности процеса израде тог плана. Највећи број коментара и сугестија ОЦД је уграђен у НАП 1325, а по завршетку процеса консултација, објављен је и Извештај о уграђивању коментара ОЦД у текст НАП са аргументацијом Радне групе о разлозима због којих одређени коментари нису уграђени у документ.

2.4.1.2 Акциони план за спровођење иницијативе Партнерство за отворену управу (2016-2017.)

Један од значајних резултата рада Канцеларије у извештајном периоду је било организовање и спровођење консултативног процеса са ОЦД поводом израде Акционог плана за спровођење иницијативе Партнерство за отворену управу (2016-2017.) Министарства за државну управу и локалну самоуправу.

У циљу израде другог Акционог плана за спровођење иницијативе Партнерство за отворену управу у Републици Србији за 2016. и 2017. годину (у даљем тексту: Акциони план) Министарство државне управе и локалне самоуправе образовало је

Посебну међуминистарску радну групу за израду другог Акционог плана за период од 2016. до 2017. године и реализацију учешћа Републике Србије у иницијативи Партнерство за отворену управу, чији су чланови представници државних органа и представници ОЦД. Представници организација цивилног друштва изабрани су путем јавног позива који је реализовала Канцеларија у сарадњи са Министарством државне управе и локалне самоуправе.

Радна верзија Нацрта акционог плана израђена је у јулу 2016. године. Обавезе које су предвиђене у потпуности су резултат заједничког рада надлежних органа и ОЦД, односно, све обавезе су укључене на предлог ОЦД.

Након израде Радне верзије текста Нацрта акционог плана, Министарство државне управе и локалне самоуправе је, у сарадњи са Канцеларијом за сарадњу са цивилним друштвом, 15. јула 2016. године објавило јавни позив свим организацијама цивилног друштва за учешће у јавним консултацијама о радној верзији Нацрта акционог плана. Јавне консултације трајале су у периоду од 1-22. августа 2016. године.

У оквиру јавних консултација, одржана су и три консултативна састанка са представницима ОЦД које је Канцеларија суорганизовала: у Београду 5. августа 2016. године, у Новом Саду 5. августа 2016. године и у Нишу, 19. августа 2016. године.

Током консултација добијено је више позитивних коментара у односу на начин израде овог акционог плана, односно на значајно унапређење учешћа организација цивилног друштва од самог почетка његове израде. Поред самог процеса израде Акционог плана, учесници су изразили задовољство и резултатима консултативног процеса. Констатовано је да овај акциони план треба сагледати као листу оптималног броја мера у циљу добре управе које у оствариве и могу бити спроведене. Такође, констатовано је да ову иницијативу треба у што већој мери приближити локалним самоуправама, као и ОЦД које раде на територији Србије, изван Београда.

Детаљан извештај о консултативном процесу и уграђивању пристиглих коментара ОЦД и заинтересоване јавности у текст АП, са образложењима, објављени су на интернет страницама Канцеларије¹ и Министарства државне управе и локалне самоуправе.

2.4.1.3 Грађански законик

У периоду јавне расправе о садржају Грађанског законика која је трајала до 1. јула 2016. године, организације цивилног друштва су након консултација унутар сектора, припремиле анализу уз предлог измена одредби Нацрта Грађанског законика, које се односе на удружења и фондације и иницирале прикупљање шире подршке ОЦД

¹ <https://goo.gl/7pWg4u>

како би коментаре и предлоге упутили надлежном министарству. Иницијативу Траг фондације и Грађанских иницијатива за измену одредаба нацрта Законика које се односе на статус удружења, задужбина и фондација, потписало је 247 организација цивилног друштва из 57 градова, након чега је предата Министарству правде Владе Републике Србије, 1. јула 2016. године. У овом процесу препозната је и улога Канцеларије која се огледа у успостављању дијалога између цивилног друштва и надлежних институција.

На иницијативу Канцеларије за сарадњу са цивилним друштвом, а у сарадњи са Грађанским иницијативама и Траг фондацијом, 11. јула 2016. године у Београду, организована је седница Комисије за израду Грађанског законика, на којој су представљени ставови, сугестије и предлози цивилног сектора у вези са одредбама нацрта Грађанског законика које се односе на статус удружења, задужбине и фондације.

Састанку су поред представника Канцеларије, Грађанских иницијатива и Траг фондације, присуствовали и чланови Комисије: проф. др Миодраг Орлић, проф. др Олга Цвејић-Јанчић, Ђурђе Нинковић - адвокат, проф. др Драгор Хибер и Ратомир Слијепчевић - секретар Комисије. Члановима Комисије је достављена анализа израђена за потребе TACSO Ресурс центра Грађанских иницијатива која се односи на одредбе Законика о правном положају удружења, задужбина и фондација.

Састанак је завршен закључком да се, након што се чланови Комисије упознају са садржајем Анализе и предлозима за измену, одржи још један састанак, на којем би се детаљније расправљало о сваком појединачном члану Законика који се односи на уређење правног положаја удружења, задужбина и фондација.

2.4.1.4 Закон о волонтирању

Канцеларија је активно учествовала консултативном састанку “Шта може бити боље у постојећем Закону о волонтирању и његовој примени?”, који су организовали TACSO Ресурсни центар Грађанских иницијатива и Центар за развој грађанског друштва PROTECTA 31. августа 2016. године у Нишу. Састанак је окупио око 40 представника организација, канцеларија за младе и државних институција заинтересованих за волонтирање и организовање волонтерских активности.

На састанку су разматрани проблеми у примени и недостаци овог закона, из аспекта ОЦД као организатора волонтирања.

Једно од поглавља Стратегије за стварање подстицајног окружења за развој цивилног друштва у Републици Србији за период 2016-2020. године, „Улога организација цивилног друштва у социо-економском развоју“ посвећено је и области

волонтирања. Канцеларија је у сарадњи са Министарством за рад, запошљавање, борачка и социјална питања кроз неколико неформалних састанака разрадила овај део Стратегије и активности предложене пратећим Акционим планом. Активности се односе на анализу постојећег правног оквира и стања у области волонтирања и развоја волонтеризма, дефинисање оквира јавних политика за развој волонтерских активности, и промоцију значаја волонтерских активности.

Организације цивилног друштва су сагласне да је неопходно унапредити постојећу, односно донети нову регулативу о волонтирању, која ће омогућити друштвено признање и промоцију волонтерског рада, уважити интересе волонтера и организатора волонтирања, и допринети развоју волонтерства у Србији. Овај процес захтева ангажман и структурисану сарадњу организација цивилног друштва и државних институција.

Све прикупљене информације и предлози произашли са овог састанка достављени су Међусекторској радној групи, формираној од стране Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, која анализира ефекте примене постојећег закона.

2.4.2 Јавни позиви за организације цивилног друштва

Поред горе поменутих консултативних процеса о Националном акционом плану за примену Резолуције 1325 Савета безбедности Уједињених нација – Жене, мир и безбедност у Републици Србији 2017-2020. године и Акционог плана за спровођење иницијативе Партнерство за отворену управу у Републици Србији за 2016. и 2017. годину, који су укључивали и јавне позиве за организације цивилног друштва, Канцеларија је током 2016. године спроводила и друге јавне позиве за ОЦД, као подршку државним органима у избору ОЦД у различита тела и укључивању у процес доношења прописа.

Канцеларија је у сарадњи са Министарством просвете, науке и технолошког развоја упутила Јавни позив организацијама цивилног друштва за предлагање кандидата из реда организација цивилног друштва за члана и заменика члана **Заједничког тела за подршку раду и координацију надзора над радом интересорних комисија за процену потреба за пружањем додатне образовне, здравствене и социјалне подршке детету и ученику**. Позив је био отворен у периоду од 14.1.2016. до 26.1.2016. По истеку рока за пријаве и спроведеној процедури избора, 1. априла 2016. године Комисија за избор кандидата из реда организација цивилног друштва за чланове и заменике чланова Заједничког тела састављена од представника Канцеларије и Министарства просвете, науке и технолошког развоја, донела је Одлуку и изабрала представнике 4 ОЦД за члана и заменика члана поменутог тела.

Комисија за **избор независних експерата за кандидатуру за чланство у Саветодавном комитету Оквирне конвенције за заштиту националних мањина Савета Европе**, у чијем саставу су били представници Канцеларије за људска и мањинска права, Канцеларије за сарадњу са цивилним друштвом и Министарства спољних послова, након оцене пристиглих пријава за кандидатуру за чланство у Саветодавном комитету у складу са критеријумима утврђеним у Јавном позиву за кандидатуру, сачинила је Ранг листу кандидата. На предлог Комисије, в.д. директора Канцеларије за људска и мањинска права донела је 2. јуна 2016. године Одлуку о избору независних експерата за кандидатуру за чланство у Саветодавном комитету Оквирне конвенције за заштиту националних мањина Савета Европе.

Канцеларија, у сарадњи са Канцеларијом за људска и мањинска права, квартално упућује јавни позив организацијама цивилног друштва које су спроводиле активности из Акционог плана за **достављање прилога за Извештај о спровођењу Акционог плана за остваривање права националних мањина**.

У Београду је 21. децембра 2016. године, одржана **централна јавна расправа поводом Нацрта закона о измени Закона о државној управи**, као и презентација Полазних основа за унапређење транспарентности и учешћа јавности у процесу креирања јавних политика и законодавном процесу. Више од 60 представника организација цивилног друштва, поздравили су државни секретар Министарства државне управе и локалне самоуправе Милош Поповић, други секретар Амбасаде Велике Британије Цереми Ланг, у име програма Подршке реформама у Србији, као и Жарко Степановић, в.д. директор Канцеларије за сарадњу са цивилним друштвом. Јавни позив за учешће у јавној расправи је упућен путем канала комуникације Канцеларије.

Јавна дебата о улози цивилног сектора у области животне средине и одрживог развоја одржана је у Народној скупштини Републике Србије 22. марта 2016. године, у организацији Регионалног центра за животну средину за Централну и Источну Европу – REC и Канцеларије за сарадњу са цивилним друштвом. Тема скупа је била дискусија о улози цивилног друштва у процесу европских интеграција, и посебно поглављу 27, а учесници дебате су имали прилику и да чују више о хрватској пракси у овој области.

2.4.3 Информисање цивилног друштва о прописима

Канцеларија је наставила праксу информисања цивилног друштва о релевантним прописима и обавезама које из њих произилазе, као што су:

- **обавештење о обавези отварања посебног наменског рачуна код Управе за трезор** за оне организације којима се врши пренос буџетских

средстава², обавештење о детаљним процедурама везаним за отварање наменског рачуна (подрачуна) код Управе за трезор³, као и обавештење о изменама приликом уписа и отварања посебног наменског подрачуна – преглед неопходне документације за упис удружења грађана као корисника јавних средстава као и неопходна документација за отварање подрачуна;

- обавештење организацијама цивилног друштва у вези са наплатом фирмарина од стране Градске управе града Београда (саопштење од 1.12.2016.)

2.5 Транспарентно финансирање организација цивилног друштва

У циљу стварања подстицајног окружења за развој цивилног друштва, кључно је постојање јасних и недискриминаторних процедура за одобравање финансијске подршке за пројекте од јавног интереса а које реализују удружења и друге организације цивилног друштва из буџетских средстава. Транспарентан процес одобравања финансијске подршке пројектима удружења и других организација цивилног друштва уређен је већим бројем закона и подзаконских аката Републике Србије.

2.5.1 Годишњи збирни извештај

Најзначајнија активност Канцеларије која се односи на праћење и унапређење транспарентног финансирања из буџетских средстава у Републици Србији је израда Годишњег збирног извештаја о утрошку средстава која су као подршка програмским активностима обезбеђена и исплаћена удружењима и другим организацијама цивилног друштва из средстава буџета Републике Србије.

Годишњи збирни извештај о утрошку средстава која су као подршка програмским и пројектним активностима планирана и исплаћена удружењима и другим организацијама цивилног друштва из јавних средстава Републике Србије у 2014. години је израђен и једногласно усвојен на одборима Владе одржаним 14. децембра 2016. године, с тим да акт до краја календарске 2016. године није усвојен закључком Владе Републике Србије. Такође, током године прикупљени су подаци за израду овог извештаја за 2015. годину.

2 дефинисана Правилником о измени Правилника о начину утврђивања и евидентирања корисника јавних средстава и о условима и начину за отварање и укидање подрачуна код Управе за трезор (Службени гласник РС, бр. 24/2016.)

3 питања и одговори припремљени на основу званичног мишљења Министарства финансија, Управе за трезор, Сектора за јавна плаћања и фискалну статистику

2.5.2 Водич кроз потенцијалне домаће и иностране изворе финансирања

Канцеларија за сарадњу са цивилним друштвом, Канцеларија за европске интеграције, Тим за социјално укључивање и смањење сиромаштва и TACSO Грађанске иницијативе, ресурсни центар за све организације цивилног друштва у Србији, радили су током 2016. године на припреми новог, тринаестог издања Водича кроз потенцијалне домаће и иностране изворе финансирања у Србији.

Унапређено издање Водича ставља на располагање и нове могућности као што су:

- увид у актуелне конкурсе са подацима и практичним упутствима о условима за аплицирање
- увид у базу међународних и домаћих извора финансирања са основним подацима о врстама подршке коју пружају, областима које подржавају, потенцијалним корисницима, географској области деловања и сл.
- брза и једноставна претрага донатора и конкурса
- доступност ажурираних информација.

Водич је намењен организацијама цивилног друштва, локалним самоуправама, институцијама, малим и средњим предузећима, појединцима и другим заинтересованим странама, које су и до сада у великој мери користиле ранија издања Водича.

18

Водич кроз потенцијалне домаће и иностране изворе финансирања даје шири преглед потенцијалних финансијских извора и представља важан преглед информација који има за циљ да оснажи цивилни сектор у Републици Србији и олакша његово функционисање и деловање. Намера је и да се допринесе демократизацији друштва и већој партиципацији грађана, као и да подстакне сарадња међу различитим актерима у друштву.

2.5.3 Годишњи календар конкурса

Канцеларија је почетком 2016. године на својој интернет страници објавила Годишњи календар конкурса за финансирање пројеката и програма удружења и других организација цивилног друштва из средстава буџета Републике Србије у 2016. години⁴. Циљ израде Календара конкурса је благовремено и континуирано обавештавање организација цивилног друштва о планираним јавним конкурсима ресорних министарства и других органа државне управе, као и органа Аутономне Покрајине Војводине у циљу припреме што квалитетнијих предлога пројеката за потенцијално

⁴ <https://goo.gl/CWZ8A2>

финансирање из буџетских средстава, као и повећање броја потенцијалних корисника финансијских средстава из буџета Републике Србије.

У Календару се могу пронаћи најважније информације о планираним конкурсима, циљевима и тематској области сваког појединачног конкурса, оквирним датумима за њихово расписивање, као и планираном износу средстава за сваки јавни конкурс. У складу са накнадно пристиглим подацима и информацијама о планираним конкурсима, добијеним од државних органа, Канцеларија је редовно допуњавала овај документ током 2016. године. Израда Годишњег календара конкурса постала је редовна активност Канцеларије.

Поред Календара конкурса, Канцеларија на својој интернет страници редовно објављује и друге актуелне конкурсе за пројекте⁵ организација цивилног друштва и то у неколико категорија: држава, међународни донатори, Европска унија, пословни сектор и цивилно друштво.

Објављивање Календара конкурса државне управе за 2017. годину планирано је у првом кварталу 2017. године.

2.6 Обуке за организације цивилног друштва и представнике јавне управе

19

У оквиру Програма општег континуираног стручног усавршавања државних службеника, у области „Управљање законодавним процесом и управни акти“ који организује Служба за управљање кадровима, Канцеларија је 26-27. септембра 2016. године реализовала обуку на тему „Координација и сарадња у поступку израде прописа“. Обука је намењена државним службеницима који учествују у изради нацрта прописа. Циљ обуке било је упознавање полазника са техникама спровођења ефикасних и делотворних консултативних састанака и јавних расправа, као и моделима за учешће заинтересоване јавности и организација цивилног друштва у процесу доношења прописа.

Канцеларија је на иницијативу представника Градске управе (ГУ) града Зрењанина учествовала у организацији обуке на тему ”Улога ОЦД у унапређењу локалних пракси транспарентног финансирања из буџета јединица локалне самоуправе”, којој је присуствовало 30 представника организација цивилног друштва из Зрењанина и околине.

Канцеларија је у сарадњи са Градском општином Земун и Канцеларијом за локални економски развој, организовала 21. јуна 2016. године инфо-сесију за организације цивилног друштва са територије Градске општине Земун и Града

⁵ <http://civilnodrustvo.gov.rs/konkursi/>

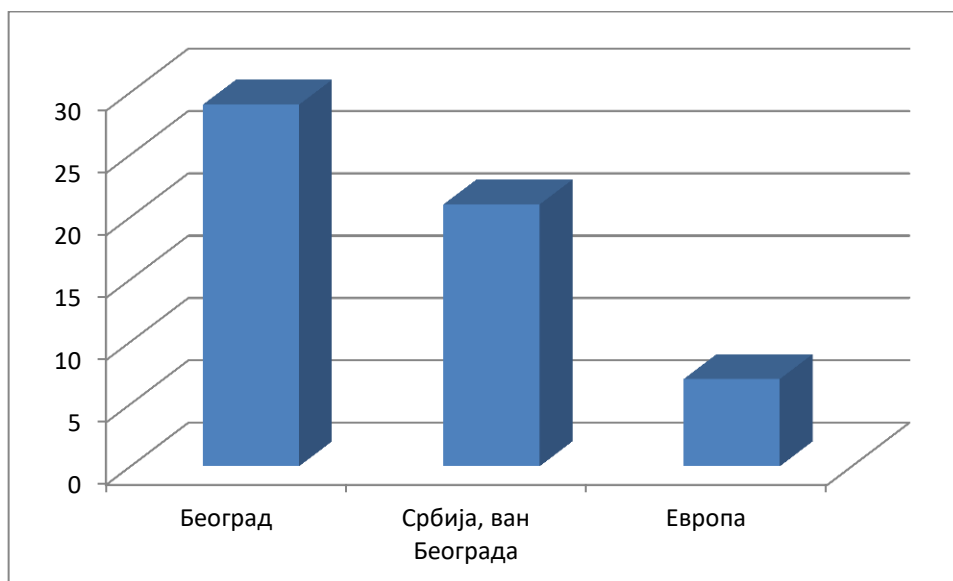

Београда, на тему „Саветовање и упућивање организација цивилног друштва на потенцијалне изворе финансирања пројеката“. Инфо-сесија је одржана у Скупштинској сали Градске општине Земун, уз присуство скоро 50 представника организација цивилног друштва.

2.7 Скупови

Важан део мандата Канцеларије представља организовање округлих столова, састанака и конференција у циљу подизања капацитета и одрживости организација цивилног друштва, као и сарадња и размена искустава са сличним владиним институцијама у региону, земљама Европске уније и свету. Како би испунила свој мандат, Канцеларија од свог успостављања иницира и партнерски са другим институцијама организује националне, регионалне и европске скупове.

У извештајном периоду, представници Канцеларије су учествовали на укупно **57 скупова** (радионице, конференције, семинари, састанци) као иницијатори, организатори и партнери. Будући да је број одржаних скупова изузетно велики, у наставку следи преглед неколико најзначајнијих.

Табела 1 - Број одржаних скупова према месту одржавања

Канцеларија је наставила са праксом организовања **секторских састанака** којима присуствују доносиоци одлука испред ресорних министарстава и представници организација цивилног друштва. Поред информативног карактера, ови састанци отварају могућност утицаја организација на процес доношења одлука, као и успостављање сарадње и умрежавања, како унутар цивилног, тако и између сектора.

Представници министарстава овом приликом представљају планове својих институција за наредни период са посебним освртом на оне активности у које се могу укључити организације цивилног друштва, као и актуелне измене законодавног оквира. На овим скуповима се представљају досадашњи и предлажу нови механизми сарадње, као и начини на које се организације могу укључити у активности министарства и утицати на доношење одлука, пре свега у смислу унапређења актуелних предлога прописа.

Секторски састанак између **Министарства просвете, науке и технолошког развоја и представника цивилног сектора из области образовања, науке и истраживања** одржан је у понедељак, 25. априла 2016. године у Београду, уз присуство преко осамдесет представника/ца организација цивилног друштва. Циљ састанка је био унапређење оквира за сарадњу између Министарства просвете, науке и технолошког развоја и организација цивилног друштва из области образовања, науке и истраживања. Теме које су биле предмет дискусије на овом састанку, као и закључци који су из истих произашли садржани су у извештају који је објављен на интернет страници Канцеларије⁶.

Представнице Канцеларије учествовале су у **регионалној конференцији “Транспарентно алоцирање јавних средстава - добре праксе и модели из ЕУ”**, одржаној 30. и 31. марта 2016. године на Јахорини (Босна и Херцеговина). Конференцији је присуствовало око 90 представника владиних институција и организација цивилног друштва из свих држава Западног Балкана и Турске. Конференција је била посвећена дискусији о усаглашавању пракси у области транспарентног финансирања организација цивилног друштва из буџетских средстава са најбољим праксама Европске уније.

Вршилац дужности директора, Жарко Степановић говорио је на конференцији одржаној 19. маја 2016. године, где су Грађанске иницијативе представиле налазе из Трећег извештаја о праћењу подстицајног окружења за развој цивилног друштва у Србији у 2015. години, Смернице ЕУ за подршку цивилном друштву у земљама придруживања (2014-2020), Семафор документ, Нацрт извештаја о анализи потреба цивилног друштва и Извештај о економској вредности непрофитног сектора у земљама Западног Балкана и Турској. Извештаји су припремљени у циљу мерења напретка у области подршке цивилном друштву у Србији када је реч о поштовању основних слобода, финансијској подршци и сарадњи са државом, финансијској одрживости и капацитетима ОЦД током 2014. и 2015. године.

У партнерству са TACSO Ресурсним центром Грађанских иницијатива у Србији, Канцеларија је учествовала у организацији и реализацији **Сајма организација цивилног друштва** Расинског и Поморавског округа у Крушевцу 8. јуна 2016. године, као и реализацији Сајма ОЦД у Пожеги под називом "Грађани у акцији" 11. октобра

⁶ <https://goo.gl/3E6eKK>

2016. године. Сајмови се одржавају у циљу промоције рада, повећања видљивости и поспешивања укључености ОЦД у демократске друштвене процесе на путу ЕУ интеграција, као и промоције грађанског активизма и волонтеризма. Канцеларија је у оба Сајма учествовала као коорганизатор, заједно са TACSO Ресурсним центром Грађанске иницијативе и имала своје представнике у панел дискусијама на тему сарадње јавне управе и ОЦД.

Јавна дебата **„Пореске олакшице – подстицај за развој филантропије и грађанског активизма у Србији“** одржана је 9. новембра 2016. године, у Београду, у оквиру Недеље Парламентаризма. У оквиру дебате представљено је истраживање **„Унапређење корпоративне филантропије у Србији: побољшање законског оквира“** које је током 2016. године реализовала Траг фондација уз подршку ЕУ. Такође, учесници су имали прилику да се упознају са препорукама за унапређење прописа и пракси у овој области који су настали као резултат поменутог истраживања.

У Београду је 23. новембра 2016. године одржан округли сто на тему **„Транспарентност и учешће јавности у законодавном процесу и процесу креирања јавних политика“** у организацији Министарства државне управе и локалне самоуправе и Мисије ОЕБС у Србији. Скупу је присуствовало око 60 представника државне управе, цивилног друштва, приватног сектора, и донатора. Жарко Степановић, в.д. директор Канцеларије је био модератор скупа. Округли сто је представљао прилику за дискусију о тренутној пракси у вези са учешћем јавности у процесу доношења одлука, са посебним освртом на хитни поступак усвајања закона, као и праксе у погледу учешћа јавности у креирању политика.

Представници Канцеларије учествовали су у експертском панелу за израду **Индекса одрживости ОЦД за 2016. годину**, који израђује Национална коалиција за децентрализацију, уз подршку УСАИД-а.

3. ЕВРОПСКЕ ИНТЕГРАЦИЈЕ И МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА

3.1 Европске интеграције

Улога цивилног друштва у процесу европских интеграција представља један од политичких критеријума за приступање Европској унији, а учешће грађана у процесу преговора препознато је као значајан механизам за унапређење укупних реформских процеса у Републици Србији. Активна улога цивилног друштва у процесу преговора је од велике важности за информисање, саветовање и укључивање стручне и заинтересоване јавности, а на овај начин се обезбеђује транспарентност целокупног

процеса, широка подршка јавности и легитимитет целокупном процесу приступања Европској унији.

Иако организације цивилног друштва нису чланови преговарачких група, Одлука о образовању Преговарачког тима за вођење преговора о приступању Републике Србије Европској унији, Смернице за сарадњу Преговарачког тима и преговарачких група са представницима ОЦД, Националног конвента о ЕУ и Привредне коморе Србије и друга документа дају могућност да се организације цивилног друштва и стручњаци у одређеним областима укључе у рад појединачних преговарачких група ради решавања одређених сложених питања. Канцеларија од 2013. године у сарадњи са Преговарачким тимом за вођење преговора о приступању Републике Србије Европској унији и надлежним институцијама за одговарајућа преговарачка поглавља ради на укључивању организација цивилног друштва у процес преговора о приступању.

Досадашњи модалитети учешћа организација цивилног друштва у овом процесу обухватили су праћење интернет преноса седница експланаторног аналитичког прегледа усклађености законодавства Републике Србије са правним тековинама ЕУ (скрининг), учешће у припреми билатералног скрининга за поједина поглавља, брифинг састанке ради информисања организација цивилног друштва о одржаним билатералним скрининзима као и учешће у изради Акционог плана за преговарачко поглавље 23 - Правосуђе и основна права. Организације цивилног друштва су формирале неколико коалиција и иницијатива за праћење преговора, као и механизам сарадње са Владом - Национални конвент о Европској унији.

3.1.1 Извештај о напретку Србије

Канцеларија је током 2016. године учествовала у припреми прилога за Годишњи извештај о напретку Републике Србије у процесу приступања Европској унији.⁷ Прилог обухвата најважније иницијативе и активности Канцеларије у 2015. и 2016. години на тему стварања подстицајног окружења за развој цивилног друштва, транспарентног финансирања организација цивилног друштва из јавних средстава Републике Србије, као и доприноса Канцеларије на тему европских интеграција и процеса преговора о приступању Републике Србије Европској унији и укључивања организација цивилног друштва у тај процес.

Годишњи извештај наводи да је додатно ојачано учешће организација цивилног друштва и других значајних актера у процесу приступања ЕУ, али да су потребни даљи кораци у унапређењу инклузивности процеса креирања прописа. Истакнуто је да је

⁷ Извештај је доступан на:

http://seio.gov.rs/upload/documents/eu_dokumenta/godisnji_izvestaji_ek_o_napretku/godisnji_izvestaj_16_eng.pdf

директор Канцеларије постављен у марту 2016. године, као и да је Канцеларија наставила са својим иницијативама усмереним ка унапређењу сарадње државног и цивилног сектора и ка унапређењу правног, финансијског и институционалног оквира за развој цивилног друштва. Извештај истиче да је Канцеларија објавила прву студију о стању у цивилном друштву, засновану на званичним подацима државних органа, укључујући и податке о оствареној сарадњи органа са цивилним друштвом. Прва Стратегија за стварање подстицајног окружења за развој цивилног друштва још увек није усвојена, а такође није формиран Савет за развој цивилног друштва.

Похваљено је учешће ОЦД у преговарачком процесу кроз Национални конвент о ЕУ, као и формирање Војвођанске мреже ОЦД за европске интеграције. Такође, истакнуто је да су корпоративне донације за непрофитне организације које су лиценцирани пружаоци услуга социјалне заштите изузете од ПДВ-а, али и да је потребно направити даље кораке у унапређењу законодавног оквира за волонтирање и развијати изворе за суфинансирање пројеката.

3.1.2 Спровођење Споразума о стабилизацији и придруживању

Канцеларија учествује у раду следећих радних тела за спровођење Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране и Републике Србије са друге стране, и припрема прилоге за њихове састанке:

- Одбор за спровођење Споразума о стабилизацији и придруживању;
- Пододбора за правду, слободу и безбедност Одбора за стабилизацију и придруживање;
- Пододбора за истраживање, иновације, информационо друштво и социјалну политику Одбора за стабилизацију и придруживање;
- Посебне групе за реформу јавне управе Одбора за стабилизацију и придруживање.

3.1.3 Преговори о приступању Европској унији

У складу са Одлуком о оснивању Координационог тела за процес приступања ЕУ, Канцеларија учествује у раду **Савета Координационог тела и члан је десет Преговарачких група:**

1. Преговарачке групе за конкуренцију (поглавље 8)
2. Преговарачке групе за информационо друштво и медије (поглавље 10)
3. Преговарачке групе за пољопривреду и рурални развој (поглавље 11)
4. Преговарачке групе за социјалну политику и запошљавање (поглавље 19)

5. Преговарачке групе за регионалну политику и координацију структурних инструмената (поглавље 22)
6. Преговарачке групе за правосуђе и основна права (поглавље 23)
7. Преговарачке групе за науку и истраживање (поглавље 25)
8. Преговарачке групе за образовање и културу (поглавље 26)
9. Преговарачке групе за животну средину (поглавље 27)
10. Преговарачке групе за заштиту потрошача и заштиту здравља (поглавље 28).

Као чланица преговарачких група Канцеларија представља канал комуникације и сарадње између преговарачких група и организација цивилног друштва, са циљем идентификације релевантне експертизе из цивилног друштва која може да допринесе процесу приступања ЕУ по појединачном поглављу.

3.2 ЕУ програм „Европа за грађане и грађанке“

Република Србије учествује у Програму „Европа за грађане и грађанке“ (ЕФЦ) од новембра 2012. године, а Канцеларија је национална контакт тачка за овај програм. Европа за грађане и грађанке један је од програма Европске Уније који има за циљ промовисање сарадње између земаља учесника програма у различитим областима, са посебним фокусом на две теме – промовисање заједничког европског сећања и европског идентитета, као и промовисање европског грађанства и подстицање активног учешћа грађана.

Споразум између Владе Републике Србије и Европске уније о учешћу Републике Србије у Програму „Европа за грађане и грађанке“ за период од 2014. до 2020. године потписан је 27. октобра 2014. године. Годишњи финансијски допринос Републике Србије за учешће у Програму износи 55.000 евра. Канцеларија је од 2015. године корисник оперативног гранта за подршку активностима националних контакт тачака на промоцији Програма, у годишњем износу од 15.000 евра. Канцеларија је ова средства користила и у 2016. години.

Канцеларија је о учешћу Србије у Програму ЕФЦ током 2016. године и својим активностима извештавала у оквиру Пододбора за истраживање и иновације, информационо друштво и социјалну политику, чији је састанак одржан 29. и 30. новембра 2016. године у Бриселу.

У циљу информисања заинтересоване јавности о могућностима и начинима учешћа у Програму, Канцеларија је током 2016. године спровела низ промотивних активности на бројним скуповима. Презентације Програма одржане су у седам градова и општина у Србији: Тутину, Краљеву, Лозници, Шапцу, Новом Саду и Београду, уз учешће близу 400 представника цивилног друштва и јединица локалне самоуправе.

Представница Канцеларије учествовала је на семинару „Жене и породична права”, који је одржан на Хвару је од 14. до 17. априла 2016. Године. Семинар је организован у оквиру пројекта „Женска мрежа за будућност Европе - WONET”, чији је носилац општина Савски венац, а који је подржан у склопу програма Европа за грађане и грађанке 2015. године (мера Мрежа градова).

Канцеларија за сарадњу са цивилним друштвом учествовала је на годишњем састанку Програмског комитета Програма Европа за грађане и грађанке, одржаном 18. октобра у Бриселу, где су представници држава учесница Програма имали прилике да дискутују досадашње резултате Програма и планове за наредну годину са представницима Генералног директората за миграције и унутрашње послове, који је надлежан за Програм, и представницима Извршне агенције за образовне, аудио-визуелне и културне политике, која програм спроводи.

У оквиру пројекта Мреже градова под називом "Network for co-operation and democratic participation of citizens in the Adria-Balkan-Region CAPE-AB", у коме учествује у партнерском статусу, Стална конференција градова и општина одржала је 16. новембра 2016. радионицу за представнике локалних самоуправа посвећену ЕУ програмима „Европа за грађане и грађанке” (ЕФЦ) и „Еразмус+”. Представници преко 20 општина које имају потписане споразуме о братимљењу са локалним самоуправама у Европи имали су прилику да чују најважније информације о овим програмима, али и пуно корисних ствари о процесу припреме пројектних апликација. Програм ЕФЦ је представљен и на конференцији „Будућност пограничних подручја на путу ка ЕУ”, одржаној у Књажевцу у марту 2016. године, у организацији Института за развој пограничних подручја и РАРИС - Регионалне агенције за развој источне Србије.

Регионална конференција **„Покрени се. Повежи се. Активирај се. Нови модели управљања на Западном Балкану“** („**Move.Link.Engage. New Modes of Governance in the Western Balkans**”) одржана је 8. и 9. децембра 2016. године у Београду. Конференција је реализована у оквиру програма "Европа за грађане и грађанке" (ЕФЦ), у партнерству са Београдском отвореном школом и уз подршку Музеја историје Југославије. Ово приликом окупило се више од 100 представника организација цивилног друштва, као и представници институција, Европске комисије и академске заједнице из региона Западног Балкана који су заједно дискутовали о доброј управи и могућностима за развој нових модела управљања на овим просторима, донетима сарадње цивилног друштва и државне управе, као и једном од најзначајнијих питања на регионалном нивоу – запошљивости младих. Кроз дебату о овим важним заједничким темама, представљени су приоритети програма „Европа за грађане и грађанке”, као и искуства из региона везана за припрему и спровођење пројеката у оквиру овог Програма.

Канцеларија је током целе године активно радила на интернет промоцији Програма, путем веб сајта и налога на друштвеним мрежама. Посебан сегмент веб сајта Канцеларије посвећен је програму ЕФЦ. Канцеларија је током целе године пружала подршку заинтересованим странама у припремању пројектних апликација и у успостављању пројектних партнерстава. Канцеларија активно учествује у мрежи националних контакт тачака за Програм и размењује информације на дневној бази са колегама из читаве Европе. Посебно блиска сарадња остварена је са националним контакт тачкама из држава региона.

Током 2016. године за доделу средстава у оквиру ЕУ програма „Европа за грађане и грађанке”, заинтересовани подносиоци конкурисали су у оквиру два позива са роковима у марту и септембру 2016. године. Актери из Србије конкурисали су за све четири мере програма ЕФЦ – за Мери 1.1. у оквиру Поглавља 1 (Европско сећање) и Мере 2.1. (Братимљење градова), 2.2. (Мреже градова) и 2.3. (Пројекти организација цивилног друштва) у оквиру Поглавља 2 (Демократски ангажман и грађанско учешће). Током 2016. године су остварени најбољи резултати од почетка учешћа Републике Србије у програму ЕФЦ.

Укупни резултати:

- **55** организација, институција и јединица локалне самоуправе из Србије је аплицирало као **носиоци пројеката**
- **10** пројеката је **одобрено**, укупне вредности **533.250** евра
- **66** организација, институција и јединица локалне самоуправе из Србије имају **партнерски статус** на одобреним пројектима.⁸

3.3 Планирање и програмирање међународне развојне помоћи

Канцеларија је учествовала на састанцима Секторских радних група за програмирање средстава ЕУ, који су за циљ имали приоритизацију активности и мера по секторима и координацију активности које се финансирају од стране донатора у наредном периоду, као и активности које су дефинисане у документу „Национални приоритети за међународну помоћ за период 2014 - 2017. године са пројекцијама до 2020. године“.

У циљу наставка сарадње са организацијама цивилног друштва у области планирања програмирања, праћења и извештавања о међународној помоћи, са фокусом на ЕУ помоћ, Канцеларија учествује и у раду Савета СЕКО механизма. Канцеларија је учествовала на конференцији „Како до бољег управљања међународном развојном помоћи”, коју је организовала Београдска отворена школа као водећа организација

⁸ Напомињемо да поједине јединице локалне самоуправе и ОЦД учествују на више пројеката.

СЕКО за развој људских ресурса и друштвени развој, у партнерству са Тимом за социјално укључивање и смањење сиромаштва и Канцеларијом за европске интеграције.

У 2016. години је објављен и Водич кроз процес програмирања и праћења спровођења ИПА II у Републици Србији за чланице СЕКО механизма. Извештај о активностима СЕКО организација у 2016. години је објављен и на сајту Канцеларије.⁹

3.4 Суфинансирање пројеката организација цивилног друштва

Током 2016. године Канцеларија је спроводила мониторинг 17 суфинансираних пројеката организација цивилног друштва који су подржани у оквиру програма „Подршка цивилном друштву 2011-2013“ - Национални програм за 2013. годину.

Настављајући успостављену праксу подршке организацијама цивилног друштва, Канцеларија је у новембру 2016. објавила Јавни конкурс за суфинансирање пројеката, овог пута за организације цивилног друштва којима су додељена средства Европске уније на позиву из 2015. године у оквиру Европског инструмента за демократију и људска права (EIDHR) - Грант шема за Србију за 2014. и 2015. годину.

По спроведеном јавном конкурсима Канцеларија је крајем новембра објавила на својој интернет страници Листу вредновања и рангирања пројеката и Одлуку о одабиру пројеката за суфинансирање из буџета Републике Србије, према којој је одобрено суфинансирање за 8 пројеката организација цивилног друштва у укупном износу од 4.099.493 динара и то за следеће пројекте:

1. Топлички центар за демократију и људска права - Грађанско друштво и правосуђе: ка више транспарентности и борбе против корупције у јавној потрошњи;
2. Аутономни женски центар - Подигнимо глас за оне чији се глас више не чује – ка ефикаснијем утврђивању безбедносних ризика за превенцију фемицида;
3. Иницијатива за права особе са менталним инвалидитетом MDRI-S - Пословна способност као предуслов равноправности особа са инвалидитетом пред законом;
4. Друштво за развој деце и младих – Отворени клуб - Дечија права у причи и пракси;
5. Група 484 - Инклузија заједнице на путу ка осетљивијем друштву без дискриминације;

⁹ Документа и публикације, одељак публикације <https://goo.gl/bU6cEp>

6. Каритас Србије - HR PROMENE – Human Rights Promotion in Mental Health Networks;

7. Центар за слободне изборе и демократију - ЦеСИД- Подршка демократизацији у Прешеву, Бујановцу и Медвеђи;

8. Асоцијација за промовисање инклузије Србије - Самозаступници за основна права особа са интелектуалним тешкоћама у Србији.

Општи циљ конкурса је промоција и допринос јачању демократских вредности, људских права, социјалне инклузије и владавине права, а тиме и значаја европских интеграција.

Специфичан циљ конкурса је пружање подршке удружењима и другим организацијама цивилног друштва у даљем развоју и јачању капацитета за реализацију пројеката, спровођење мера од јавног интереса и ефикасније коришћење европских фондова.

3.5 Регионална и међународна сарадња

Канцеларија је у јуну 2016. године учествовала у студијској посети Естонији под називом „CSO-Government Cooperation and Support to Civil Society”, коју су организовале TACSO канцеларије из Србије и Албаније. У оквиру ове посете, представници државне управе и ОЦД из Србије и Албаније размењивали су искуства са колегама из државног и цивилног сектора Естоније о могућностима за унапређење сарадње два сектора у различитим областима.

Током ове године Канцеларија је примила неколико делегација у оквиру **студијских посета**, и то:

- Студијска посета организација цивилног друштва из **Грузије**, 23. септембра 2016. године коју је организовала канцеларија Националног демократског института (NDI). Циљ посете је била размена искустава са колегама из Србије и упознавање са искуствима у области заговарања и политичке партиципације, као и упознавање са процесом оснивања, и активностима Канцеларије.
- Делегација **Републике Турске** састављена од представника Министарства за односе са Европском унијом, фондација и организација цивилног друштва, TACSO Канцеларије у Турској и Делегације Европске уније у Турској, у оквиру студијске посете коју је организовала TACSO Канцеларија а реализована је 26. октобра 2016. године. Главни циљ ове студијске посете је било побољшање сарадње између кључних државних институција и ОЦД у контексту развоја подстицајног окружења за развој цивилног друштва, као и

унапређење сарадње јавности и организација цивилног друштва у партиципативном развоју политика у Турској. Међу темама од посебног значаја је био процес партиципативног програмирања ЕУ фондова и СЕКО механизам.

Током 2016. године Канцеларија је учествовала у следећим **Заједничким надзорним одборима за праћење INTERREG IPA програме прекограничне сарадње 2014-2020**: Хрватска – Србија, Румунија – Србија и Бугарска - Србија, као и програма Србија - Црна Гора 2014-2020 и Босна и Херцеговина 2014-2020. У посматрачком статусу Канцеларија учествује у Заједничком одбору за праћење INTERREG IPA програма преко-граничне сарадње 2014-2020 Мађарска – Србија. Такође смо учествовали у Радној групи за програмирање програма прекораничне сарадње Србија – Македонија. Поред тога, учествовали смо у Заједничким одборима за праћење IPA програма прекограничне сарадње Србија - Црна Гора 2014-2020 и Босна и Херцеговина 2014-2020, као и у Радној групи за програмирање програма територијалне сарадње Србија – Македонија.

3.5.1 Учешће на регионалним пројектима

Канцеларија је била сарадник на окончаном пројекту **„Правне тековине за балканско цивилно друштво – Јачање потенцијала за заговарање, мониторинг и развој капацитета ОЦД“** који је водила Балканска мрежа за развој цивилног друштва (BCSDN), а који је одобрен у оквиру Вишекорисничке ИПА - Програм партнерства за организације цивилног друштва.

Циљ овог пројекта било је оснаживање за праћење и заговарање тема које су у вези са стварањем подстицајног окружења за развој и одрживост цивилног друштва, и јачање структура за укључивање ОЦД у процес преговора са ЕУ. Значајан део пројекта односи се на примену **Матрице за праћење подстицајног окружења за развој цивилног друштва**¹⁰, као механизма који постулира области развоја цивилног друштва и стандарде у односу на које ће се пратити развој цивилног друштва у државама Западног Балкана и Турске. Канцеларија за сарадњу са цивилним друштвом препознала је значај Матрице као алата за самопроцену свог рада.

Канцеларија је учествовала на завршном догађају у оквиру пројекта - радионици под називом “Raising Standards, Declining Trends? Operating Environment for Civil Society in Enlargement Countries” која је одржана 7. септембра 2016. године у Бриселу (Белгија).

¹⁰ <http://monitoringmatrix.net/>

3.6 Учешће Републике Србије у раду Заједничког консултативног одбора (ЈСС)

Домаће организације цивилног друштва имају три представника/це у овом телу, који су изабрани током 2014. године, при чему је Канцеларија спровела процес њиховог кандидовања и избора.

Европски економско социјални комитет (ЕЕСК) и Србија одржали су трећи састанак Заједничког консултативног одбора (ЗКО) у Београду, 7. октобра 2016. Године, коме су присуствовале и представнице Канцеларије.

Поменута платформа цивилног друштва, успостављена између ЕЕСК и цивилног друштва у Србији, формирана је у склопу институционалног оквира Споразума о стабилизацији и придруживању између Европске уније и Србије, како би омогућила организацијама цивилног друштва са обе стране да прате процес преговора о приступању Србије Европској унији. Ово је уједно и платформа за дискусију о темама од заједничког интереса и информисање јавности у целини о изазовима који су пред нама у процесу приступања.

Поред актуелне ситуације у односима између Србије и ЕУ и процеса приступања, главне теме овог састанка су биле Поглавље 24 – Правда, слобода и безбедност, са фокусом на миграције, Поглавље 20 – предузетништво и индустријска политика, са фокусом на промоцију предузетништва, затим економски и социјални утицај индустријског загађења и климатских промена, као и основни принципи Програма достојанственог рада Међународне организације рада. Након састанка усвојена је заједничка декларација Заједничког консултативног одбора.

4. МЕДИЈСКЕ И ПРОМОТИВНЕ АКТИВНОСТИ

Током 2016. године, Канцеларија је интензивирала комуникацију са заинтересованим грађанима, организацијама цивилног друштва и јавном управом. У извештајном периоду било је укупно 232 објаве на званичној интернет страници, www.civilnodrustvo.gov.rs - 83 вести о активностима Канцеларије, 73 конкурса за ОЦД и 76 позива за учешће ОЦД у различитим скуповима.

Велики број објављених о активностима Канцеларије, њеним резултатима, као и о бројним пројектним активностима организација цивилног друштва објављен је на налозима на друштвеним мрежама Facebook и Twitter, где број пратилаца континуирано расте.

4.1 Медијска видљивост Канцеларије

Током 2016. године, догађаји који су у највећем степену заокупили пажњу медија били су:

1. Постављење в.д. директора Канцеларије, Жарка Степановића (фебруар 2016. године);
2. Регионална конференција „Дани разговора - На заједничкој сцени о развоју и одрживости цивилног друштва” (9-10. марта 2016. године);
3. Регионална конференција „Покрени се. Повежи се. Активирај се. Нови модели управљања на Западном Балкану” (8. и 9. децембра 2016. године);
4. ЕУ програм Европа за грађане и грађанке, промотивни скупови;
5. Календар конкурса (јануар 2016. године);

У највећем броју медијских прилога тон је био позитиван, прилози су информативни, садржајни и упућују на кључне информације о датом догађају као и о институцији – њеном делокругу рада и општем контексту деловања у текућој години.

4.2 Интернет презентација

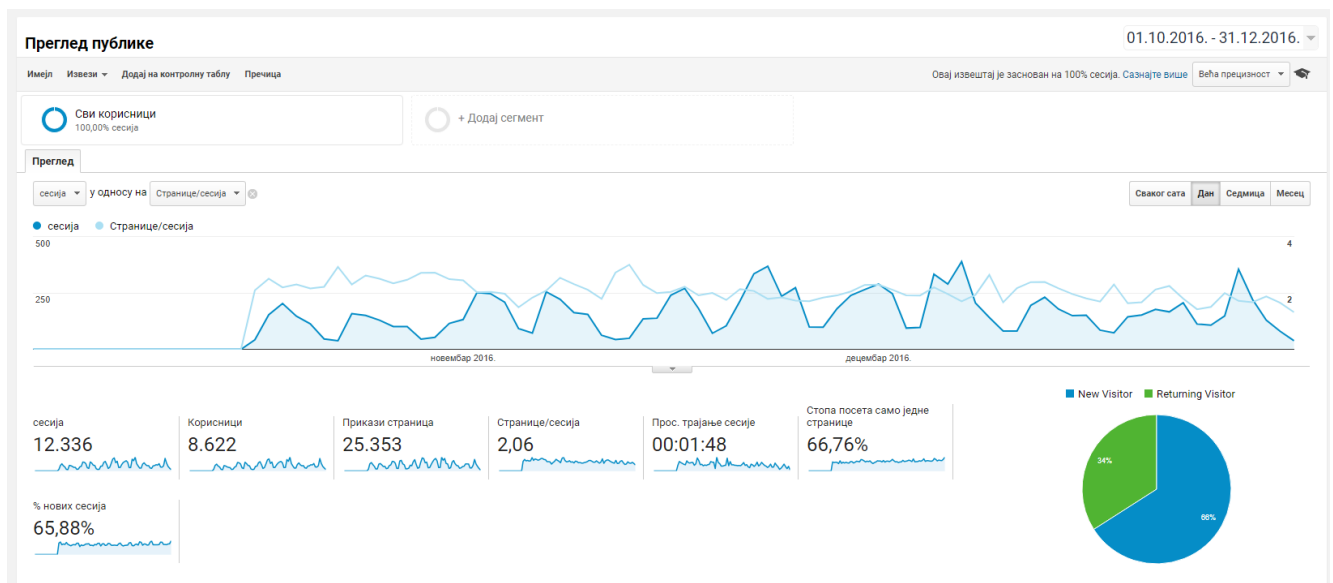
Како би у највећем степену остварила свој делокруг рада, Канцеларија користи своју званичну интернет презентацију www.civilnodrustvo.gov.rs у циљу активног начина комуникације са свим заинтересованим странама. Интернет страна је креирана на оба писма српског језика, а има и своју енглеску верзију.

Начела којима се Канцеларија руководи у свом раду јесу транспарентност, доступност, отвореност за сарадњу са свим секторима (приватним, јавним и цивилним), континуирано учење и развој капацитета, брзина одговора на упућена питања, али је увек приоритет тачност информација које се пласирају. Ови принципи примењују се и на интернет страници на којој је посетиоцима омогућено слање писама, као и пријављивање на мејлинг листу Канцеларије.

број сесија	12.336
корисници	8.622
прикази страница	25.353

Табела 2: Статистика посета сајту у периоду од 15.10. до 31.12.2016.

На основу извршене анализе сајта Канцеларије, може се приметити тренд стварања сталне публике, као и да сајт добија на важности и значају као битан медиј, што указује на то да је начин интернет комуникације Канцеларије адекватан и да даје добре резултате. Када је у питању садржај страница најпосећенији је одељак „Инфо сервис“ где се налазе вести, затим актуелни позиви и конкурси, као и одељак о Канцеларији. Такође, велику посећеност је имала објава о Календару конкурса, обавештење о отварању подрачуна код Управе за трезор као и секција са документима и публикацијама.

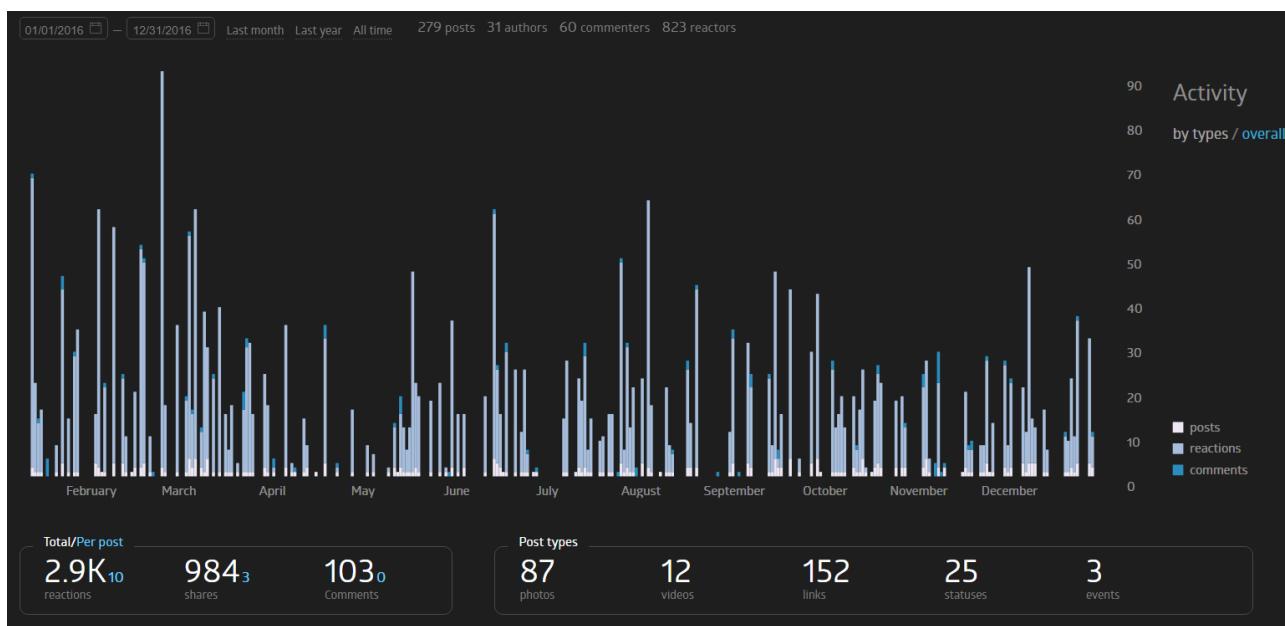
33

4.3 Канцеларија и друштвене мреже

Канцеларија за сарадњу са цивилним друштвом је током 2016. године била веома активна на друштвеним мрежама, како би што ефикасније остварила свој мандат који подразумева сталну комуникацију са удружењима грађана и другим организацијама цивилног друштва.

Профил на друштвеној мрежи **Фејсбук** бележи стални пораст посећености. Дана 31. децембра 2016. године страница је имала 6.386 „like“-а. Информације се на профил свакодневно постављају, дистрибуирају, прате и читају.

Табела 3 – Аналитика фејсбук странице Канцеларије за период од 1.1.-31.12.2016. године

Када је у питању друштвена мрежа **Твитер**, Канцеларија је и ове године била веома активна под називом [@vladaOCDrs](https://twitter.com/vladaOCDrs). На дан 31. децембра 2016. године профил је имао 6.473 пратиоца. Број пратилаца на овој мрежи расте веома прогресивно (у просеку на једну објаву на Twitter-у долази 1.2 „пратиоца“), што оправдава ангажовање на свакодневной дистрибуцији информација овим путем. *Hashtag* [#OCDrs](https://twitter.com/OCDrs) који је креиран са идејом да се око њега окупе организације цивилног друштва у Србији и размене своја искуства, ушао је у ширу употребу на обе друштвене мреже, Фејсбуку и Твитеру.

Канцеларија има и **YouTube** канал на коме дистрибуира своје видео материјале а од октобра 2013. године присутна је и на друштвеној мрежи **LinkedIn**.

Промотивне активности Канцеларије резултирале су током 2016. године значајним повећањем броја пријављених на мејлинг листу Канцеларије, од читавих 60% - са 1240 на 1982.

[@vladaOCDrs](https://twitter.com/vladaOCDrs) [#OCDrs](https://twitter.com/OCDrs)

<https://www.facebook.com/vladaOCDrs>

<http://www.youtube.com/user/KancelarijaOCD>

<http://www.civilnodrustvo.gov.rs>

